

доступу: <http://www.minregion.gov.ua/wp-content/uploads/2016/03/Otsinka-sotsialno-ekonomichnogo-rozvitku-regioniv-za-2015-r.-prezentatsiyni-materiali.pdf>.

2. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 р. № 385 [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-p>.

3. Статистичний збірник "Регіони України" за відповідний рік [Електронний ресурс] / Веб-сторінка Державної служби статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Петро МИКИТЮК

Тернопільський національний економічний університет, Україна

Ярослав ПАРАНЮК

Тернопільський національний економічний університет, Україна

ПРОЕКТНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ

В Україні в умовах перманентного стану бюджетного дефіциту ведеться активний пошук альтернативних джерел фінансування розвитку об'єднаних територіальних громад як з боку самих територій, так і з боку держави. Паралельно глобалізаційні та євроінтеграційні процеси створили умови для ресурсної та консультативної підтримки таких заходів міжнародними проектами, донорськими організаціями та фондами.

Майбутній розвиток України в цілому та стале економічне зростання територіальних громад зокрема залежить від здатності залучати інвестиції та розвивати торговельні зв'язки. Екологічна стійкість та ефективність усе частіше стають ключовими чинниками в процесах розроблення проектів і залучення фінансування. Для того, щоб підвищити внутрішню стійкість економіки та соціальної сфери регіону, забезпечити належний розвиток громад, необхідна адекватна викликам часу управлінська політика. У таких умовах один з інноваційних інструментів розв'язання регіональних проблем — проектний підхід, ефективність якого доведена світовою практикою.

У державно-управлінському аспекті методи управління проектами повинні забезпечувати оцінювання суспільної корисності проектів; управління фінансуванням проектів різних категорій з урахуванням

специфіки використання бюджетних коштів; моніторинг та оцінювання проектів відповідним стратегічним цілям соціально-економічного розвитку; залучення виконавців та громадськості до співучасті у вирішенні основних управлінських завдань, пов'язаних з розробкою і реалізацією проектів.

Досвід розвинутих країн довів, що єдина ефективна методологія впровадження інновацій — методологія управління проектами.

Крім того, для сучасної системи управління регіоном (територією) дуже важливо те, що управління проектами — найефективніший інструментарій планування інвестицій, який дозволяє забезпечити задоволення очікувань клієнтів, конкурентні переваги, прозорість процесів для керівництва, розроблення нової інноваційної продукції, а також підвищення результативності освоєння та ефективності використання інвестиційних коштів.

Ефективність проектного підходу в управлінні територією очевидна, адже це не тільки додаткові джерела коштів, а й концентрація і ефективний розподіл у часі та просторі обмежених місцевих ресурсів для розв'язання нехай однієї, але «проробленої» за допомогою методології проектного аналізу соціально-економічної проблеми території.

Проектний менеджмент — одна з найактуальніших та найпрогресивніших управлінських технологій, що продовжує швидко розвиватись. І якщо спочатку проекти становили собою грандіозні за масштабом робіт, кількістю виконавців та обсягом капіталовкладень програми державного рівня або потужних промислових корпорацій, то тепер у США та інших країнах уже накопичено великий досвід використання систем управління проектами у багатьох сферах життєдіяльності, і значну частку серед проектів складають невеликі проекти.

Передумови поширення цього інструменту в регіональному (територіальному) управлінні в Україні є фактори, що умовно можна поділити на дві групи:

1) світові тенденції суспільного та економічного розвитку, а також зміна парадигми управління територіями;

2) нові підходи у вітчизняній практиці розроблення регіональних і місцевих стратегій, інвестиційних проектів і досвід реалізації донорських проектів.

Переваги застосування проектного менеджменту в регіональному управлінні в тому, що на основі дотримання основних нормативних і методичних вимог до розроблення регіонального проекту досягається:

- ефективність витрачання коштів;
- краща якість виконання проектних заходів;
- прозорість витрат;
- раціональний розподіл ризиків між учасниками проекту;
- більший вибір джерел фінансування.

Як окремий інструмент, проектний менеджмент формувався тоді і в тій сфері, де потрібно було в стислі терміни виконати роботу, що відрізнялась чітко встановленими цільовими параметрами, міжгалузевим характером, високим рівнем комплексності та взаємопов'язаності заходів, різноплановістю учасників-виконавців та їх великою кількістю. Тобто проектний менеджмент, як управлінська технологія, виявився ефективним для:

- масштабних проектів;
- складноструктурних проектів;
- поліпроектів (міжгалузевий характер, комплексність, різні учасники);
- обмежених у часі проектів;
- проектів, що мають особливі вимоги до якості та параметрів майбутнього продукту.

Нааявність соціально-економічних проблем супроводжує розвиток будь-якого територіального утворення у будь-які часи, адже воно становить складну відкриту динамічну систему, в якій у постійній взаємодії та, часом, у суттєвих суперечностях перебувають соціальний, економічний та екологічний складники. Управління таким утворенням, де окремі елементи можуть одночасно виступати і об'єктом, і суб'єктом цілеспрямованого впливу, потребує комплексного міждисциплінарного підходу, поєднання безпосередньо теорії управління з елементами економіки, планування та прогнозування, соціального проектування, інвестиційного менеджменту тощо. Такі фактори створюють можливість і доцільність використання у системі управління територією і проектного менеджменту.

Бібліографія

1. Микитюк П. П. Управління проектами / П. П. Микитюк. Тернопіль: Економічна думка, 2014. – 270 с.
2. Микитюк П. П. Інвестиційно-інноваційний менеджмент / П. П. Микитюк. Тернопіль: Економічна думка, 2015. – 452 с.